

José Mujica: progressieve wending

Door onze correspondent **Floor Boon** MONTEVIDEO

Mario Bidegain staat in zijn moestuin in Montevideo. Prominent tussen de tomaten en de koriander pronken drie grote wietplanten. Hij pakt een paar blade- ren tussen vingers en snuift de geur diep in zich op. „Deze schoonheden kunnen bijna worden geplukt”, zegt hij. Bidegain, een 42-jarige marktkramer, durft zijn planten pas sinds kort zo open- lijk te laten groeien. „Tot december kon je de bak indraaien voor het hebben van een plant”, vertelt hij, al draaiend aan een jointje van eerdere kweek. Bidegain inha- leert diep. „Mijn buurman is nogal conser- vatief, die had me zeker verlinkt.” Uruguay ontwikkelde zich in de afgelo- pen twee jaar tot het progressiefste land van Latijns-Amerika. In oktober 2012 lega- liseerde het abortus, als tweede land in La- tijns-Amerika na Cuba, in augustus 2013 trouwde er het eerste homostel. Afgelo- pen december stemde de Senaat in met een wet die het gebruik, de verkoop en de teelt van wiet legaliseert. Het kleine Uruguay (3,3 miljoen inwo- ners) is daarmee het eerste land ter wereld dat softdrugs volledig heeft gelegaliseerd. De details van de wet worden later deze maand onthuld, maar het is al bekend dat de staat zelf wiet gaat telen. Geregistreer- de inwoners van Uruguay kunnen waar- schijnlijk eind dit jaar voor het eerst mari- huana kopen bij de apotheek. Uruguay gaat daarmee veel verder dan het gedoog- beleid van Nederland.

In het straatbeeld verandert de wet wei- nig, zeggen wietrokende Uruguayanen. Het roken van marihuana is sinds 1974 le- gaal in het land. Overal in de gemoedelijke hoofdstad Montevideo stijgt de geur van wiet op, mensen van alle leeftijden rollen jointjes op straat.

Armste president ter wereld

De wetgeving brengt hordes internationa- le journalisten naar Uruguay, nieuwsgierig naar wat zich afspeelt in het land dat door- gaans wordt overschaduwd door de aan- grenzende regionale grootmachten Argen- tinië en Brazilië. Uruguayanen reageren met een mix van trots en verbazing. „Uruguay is in de mode,” zeggen mensen gevleid, „net zoals onze president.”

Ze doelen op José ‘Pepe’ Mujica, een op- vallende verschijning die langzaam uit- groeide tot internationaal cultfiguur. Hij tuft met een oude Volkswagen Kever naar zijn werk en woont niet in het presiden-

Een Uruguayaan rookt zelfgeteelde marihuana naast de kleine wietplantage bij zijn woning in Montevideo.

Blij wiet roken in Uruguay

Reportage Nieuwe cannabiswet

Het Latijns-Amerikaanse land maakt wereldwijd furore met liberale wetten voor drugs en abortus.

Maart 2010

Oktober 2012

Augustus 2013

December 2013

April 2014

Eind 2014

Details van de marihuanawet- gingen moeten formeel zijn uit- gewerkt. In de komende twee weken worden de details be- kend, onder meer wie de teelt voor zijn rekening gaat nemen.

Aan het eind van 2014, als de eer- ste oogst klaar is, begint de Uruguay met het verstrekken van staatswiet. Geregistreerde bur- gers kunnen maximaal veertig gram per maand kopen bij de apotheek.

De straf op abortus wordt opge- ven. Abortus is toegestaan in de eerste twaalf weken van de zwan- gerschap en de eerste veertien in geval van verkrachting.

Het homohuwelijk wordt legaal in Uruguay, als vijftiende land ter wereld.

Congres stemt in met de legalise- ring van marihuana, maar de ver- koop gaat niet meteen van start. Wel mogen Uruguayanen al zelf wiet telen: zes planten per huis.

Bruidstaart voor een homohuwelijk in Uruguay.

DRUGSHANDEL

Legalisering als wapen tegen criminaliteit

De legalisering van wiet moet, vindt regeringspartij Frente Amplio, een einde ma- ken aan de groeiende drugs- handel, die een grote zwarte markt in stand houdt en leidt tot meer criminaliteit.

Paraguay is de voor- naamste bron van wiet in Uruguay. Via Argentinië wordt het het land binnen- gesmokkeld, net als de ver- slavende cocaïne pasta.

Uruguay heeft 125.000 wietrokers”, zegt Julio Cal- zada, directeur van de Nati- onale Drugsraad. „We willen niet dat die mensen de stap zetten naar zwaardere

rechten”, zegt historicus en politicoloog Gerardo Caetano van het centrum voor re- gionale integratie Cefir. „Het heeft ons tot een open volk gemaakt.”

Maar voordat die progressieve kiem tot bloei kon komen, kreeg Uruguay een zwa- re en repressieve dictatuur te verduren (1973-1985). Ook troffen meerdere econo- mische crises, overgewaaid uit buurlan- den, het land hard. Nu beleeft Uruguay al elf achtereenvolgende jaren economische groei. De armoede daalde van veertig pro- cent in 2003 tot 11,5 procent in 2013.

Aanpak drugshandel

Het is de verdienste van het Frente Amplio (Breed Front) dat in 2005 aan de macht kwam. Dit verbond van linkse partijen werd in 1971 geformeerd. Het werd tijdens de militaire dictatuur verboden, maar won daarna jaarlijks in aanhang.

De populaire Mujica, oud-revolutionair, leider van Frente Amplio en sinds 2010 president, wordt gezien als de drijvende kracht achter de huidige hervormingen.

OOSTENRIJK FPÖ-lijsttrekker weg na ophef over vergelijking EU met nazi-Duitsland

WENEN. Andreas Mölzer, lid van de uiterst rechtse Oostenrijkse partij FPÖ, heeft zich teruggetrokken als lijsttrekker voor de komen- de verkiezingen van het Euro- pees Parlement. Hij raakte in opspraak door een vergelijking die hij maakte tussen de EU en het Derde Rijk. Hij zei ook dat Europa bezig is te veranderen in „een negerconglomerat”, waar chaos zich vermenigvul- digt door migratie. (AP)

VERENIGDE STATEN

Weer schietpartij in leger, nu marinier gedood door collega

AMSTERDAM. Een Amerikaanse marinier die de wacht hield bij de legerbasis Camp Lejeune in de Amerikaan- se staat North Carolina is gisteravond in een wacht- huisje doodgeschoten door een collega. Dat heeft het leger bekendgemaakt. De marinier die de schoten los- te, zat vast op de basis in afwachting van verhoor door agenten van de Naval Criminal Investigative Service. Vorige week had in Fort Hood (Texas) ook een schiet- partij plaats. Een militair wordt ervan beschuldigd zo’n 35 kogels te hebben afgevuurd. Hij zou drie men- sen hebben gedood en zestien anderen hebben ver- wond, voordat hij zichzelf van het leven beroofde. (AP)

VERENIGDE STATEN

Opnieuw veroordeelde gevangene vrijgelaten

NEW YORK. In de Verenigde Staten is gisteren een ge- vangene vrijgelaten die 25 jaar gezeten had voor een misdaad die hij niet gepleegd had. Jonathan Fleming kon een hotelrekening, tickets en videomateriaal overleggen ten bewijze van het feit dat hij in 1989 in Disney World, Florida was toen zijn vriend in Brook- lyn werd vermoord. Toch werd hij veroordeeld op ba- sis van één getuigenis. Vorig jaar werd in de VS het re- cordaantal van 87 onschuldig veroordeelden vrijgela- ten. In New York is Fleming de derde die vrijkomt sinds het aantreden van een nieuwe openbaar aan- klager in januari. (BBC)

NRC academie

Boddhisattva, Dunhuang, China, 8ste-9de eeuw © State Hermitage Museum, St Petersburg

Schrijf u nu in

Kostbaarheden en denkbeelden langs de Zijderoute

Symposium in de Hermitage Amsterdam

De tentoonstelling *Expeditie Zijderoute* toont prachtige schatten van lang verdwenen beschavingen. De Zijderoute liep van China tot de Middellandse Zee en omgekeerd, een netwerk van handelswegen over een afstand van 7000 km. Langs de Zijderoute vond een ongekende uitwisseling plaats van goederen en ideeën. Zo verspreidde onder meer het boeddhisme en de islam zich via dit netwerk.

Verdiep u in de boeiende verhalen van de archeologische expedities en verloren gewaande culturen en volg het Symposium Zijderoute. Tentoonstellingsconservator drs. Birgit Boelens leidt de dag in, drs. Hans Luiten spreekt over de ontmoeting van Griekse cultuur, boeddhisme en islam en als laatste vertelt drs. Karin Braamhorst u over de uitwisseling van kostbaarheden welke een enorme stimulans gaf aan de kunsten.

Programma

10.30-11.15 Welkom & inleiding op de tentoonstelling
11.15-11.30 Koffiepauze
11.30-12.30 Griekse cultuur, boeddhisme en islam
12.30-14.00 Pauze (lunch op eigen gelegenheid)
14.00-15.30 De uitwisseling van kostbaarheden
15.30-17.00 Tijd om de tentoonstelling te bezoeken

Praktische informatie

Data: zaterdag 14 juni of woensdag 20 augustus
Prijs: € 75,-p.p. (inclusief koffie, maar exclusief entree tot de tentoonstelling)
Locatie: Auditorium van Hermitage Amsterdam

Voor meer informatie en om u in te schrijven gaat u naar www.nrcacademie.nl.